

Obsah

Úvodem (Petr Sommer)	7
Pouvodní předmluva!	9
Dalším úvodem ještě pár slov	9
Kapitola 1	11
Již přes 170 let výkopů	11
Odkdy vykopávají Češi keltské hroby a zanechávají zprávy, že je vykopali?	12
Jak, kde a co se o objevených keltských hrobech psalo	13
„Definice“ keltského hrobu	16
Tajemství (objevování) hrobových jam	18
Kde se dají keltské hroby dodnes nalézt	20
Vykopávali keltské hroby a povoláním byli muzejní kustodové, lékárníci, sedláci i lékaři a v neposlední řadě i profesionální archeologové	21
Myslíte, že je možné nalézt keltské hroby prostřednictvím do země zapichovaných elektrod geofyzikálního přístroje?	24
Jsou vidět keltské hroby z letadla?	26
Jak došlo k objevu „našeho“ keltského pohřebiště Radovesice II	26
Co o zjištění pohřebiště Radovesice II publikuje archeolog? (výtah z nálezové zprávy)	27
Kapitola 2	29
Vykopávky, rituály a šatník	29
„Napínavý“ popis archeologického výzkumu hrobu aneb takhle se kopou keltské hroby ...	30
Pohřební ritus: způsob ukládání mrtvých těl, orientace koster, rakve, závaly kamenů v hrobech, uhlíky v hrobových jamách	34
Prázdné hroby bez koster	38
Zařízení na keltských pohřebištích	38
Nerituální keltské pohřby a izolované kůstky z míst mimo pohřebiště	39
Pohřební textilie	41
A co si vzít do hrobu na hlavu a na chodidla?	44
Proč a jak probíhal výzkum pohřebiště Radovesice II	46

Kapitola 3	49
Nálezy, datování, popis	49
Meč	50
Kopí	52
Štít	53
Spony (sponky, spinadla)	55
Nákrčník (torques)	57
Náramky a nápažníky	59
Černé náramky	61
Nánožníky	63
Opasky	65
Jaké druhy opasků nosili Keltové ve 4.–3. století v Čechách?	66
Zlaté mince (oboly) v keltských hrobech v Čechách aneb zaplatila ve 3. století Keltka z Hostomic v Podkrušnohoří jízdné do zázsvět?	68
Zlaté prsteny	70
Je libo keltský prsten?	73
Zlaté perly	74
Hrací kostky	75
Nádoby a jejich obsah	76
Další druhy potravin jako součást hrobové výbavy	78
Jiné předměty z hrobů	79
Jak archeologové určují stáří hrobů	81
Nechme mluvit archeology, jak a co se našlo na pohřebišti Radovesice II	86
Katalog prozkoumaných celků (Peter Budinský)	86
Kapitola 4	117
Opatrování a zkoumání nálezů	117
Od prvního „muzea“ s jediným archeologickým nálezem po největší keltologickou „hrobovou“ sbírku v Čechách na zámku v Bílině	118
Muzea a jejich trezory, depozitáře a soukromé sbírky	119
Konzervace předmětů a lidských osteologických pozůstatků z keltských hrobů	124
Moderní výzkumné metody zaměřené na předměty z keltských hrobů	128
Kapitola 5	133
Keltové a antropologie – aneb co nám kosti nepoví, už se nikdo nedoví (Petra Stránská & Jana Velemínská)	133
Historická antropologie	134
Jací Keltové vlastně byli?	135
Kolika let se Keltové dožívali?	137
Proč odebíráme vzorky kostní tkáně?	138

Keltové a paleopatologie	139
Od variability ke vrozeným vadám	140
Následky zranění na kostech	141
Zranění na lebkách	142
Zranění postkraniálního skeletu	144
Sporné nálezy antropofagie, funkčních impresí a amputací	145
Trepanace – možný způsob léčby?	146
Nemoci doprovázející stáří	149
Co by řekl zubař keltskému chrupu?	151
Byli Keltové zdravější než my?	154
Dovětek archeologa: Co nepověděli antropologové?	154
Keltové a smrt	154
Písemné zprávy o neduzích Keltů	155
Chybějící lebky v keltských hrobech	155
Zastřelení Keltové?	155
Co soudí zubař Petr Knížek o bolestech (keltských) pacientů	156
Parazitologická onemocnění u Keltů	157
Rekapitulace a otázka vylupování hrobů	157
Kapitola 6	159
Radovesický hřbitůvek (Peter Budinský)	159
Postavení pohřebiště v rámci sídlištního areálu	160
Celková charakteristika (velikost pohřebiště, postup pohřbívání, problematika úplnosti pohřebiště)	161
Pohřební ritus	161
Výbava hrobů	162
Železné meče v pochvě	162
Kopí	162
Štíty	162
Opasky	163
Nákrčníky	163
Spony	163
Náramky	164
Nápažníky	164
Nánožníky	164
Ojediněle zastoupené předměty	164
Charakteristika podkrušnohorských pohřebišť, jejich topografická poloha a otázky příslušných sídlišť	165
Výpověď pohřebního ritu a výbavy hrobů v keltské společnosti	166

Rakve	168
Pokryv dna hrobové jámy	168
Pohřební rubáš	169
Uložení kopí a štítu v hrobě	169
Kameny v hrobové jámě	169
Poloha těl zemřelých	170
Zvláštní předměty hrobových výbav	170
Náramky leváků a praváků	170
Srovnání detailů pohřebního ritu na pohřebištích Radovesice I a II	171
Poznatky o keltských slévačích	171
Pokus o pohled do společenské struktury na pohřebišti Radovesice II	171
Kapitola 7	173
Co všechno se dá vybádat	173
Čím a jak dlouho vykopával Kelt hrob?	
– A co na to současný hrobnický odborník Řezanina?	174
Označení keltských hrobů na tehdejšímu povrchu	174
Jak získávali Kelové měď, cín, železo, zlato, stříbro, švartnu, jantar a dřevo na materiál pro předměty do hrobových výbav?	176
Návštěva v keltské opravně šperků	178
Měly rodiny na keltských pohřebištích vyhrazené místo?	
– Byla za Keltů uplatňována praxe postupného pohřbívání v jednom již vykopaném hrobě? (O takzvaných dvojhrobech)	179
Umístění keltských pohřebišť v duchovní fyziognomii krajiny	180
Předlouhá cesta do zázvěti a povídání o pěšině na keltském pohřebišti u Soběsuk (Petr Holodňák)	182
Počet obyvatelstva Čech ve 4.–3. století podle závěrů ze studia pohřebišť	183
„Odvážný“ archeologický rentgen do mikrosvěta keltské společnosti v době, kdy byli nebožtíci ukládáni na „plochá“ pohřebiště	184
Kapitola 8	187
Novinky z laténských pohřebišť (Jan Turek)	187
Napínávací zpráva o nejnovějších vykopávkách keltského pohřebiště u Tišic	187
Nejdřív nutná úvodní slova	188
Seznámení	188
Vzhůru do pole	189
Kdo jsme?	193
Písečná bouře	194
Na skok za kanál	196
Zpět v pískovně	196

Setkání s předky	197
Setkání téměř dušičkové	197
Rakev v rakvi	197
A co dále?	198
Kapitola 9	201
Keltové a my	201
Česká populace je mimo jiné i keltského původu, čteme roku 1997	202
Klimatologie a Keltové	203
Jak bádají archeologové nad předměty z keltských hrobů?	
– Jeden příklad: železné skoby	204
Vymyšlená svatyně kolem keltského hrobu padesátileté ženy u Libenic u Kolína	
aneb k řemeslu keltologa patří také omyl	209
Keltští řemeslníci a jejich umění	211
Keltologie – politika – výstavy a jiné akce kolem keltských hrobů	214
„Národnostní“ menšiny aneb byli Keltové, kteří ve 4.–3. století	
po sobě zanechávali „kostrové“ hřbitovy, jedinými obyvateli Čech?	215
Jak pohřbívali „čeští“ Keltové v době oppid, poté co přestali používat hřbitovy,	
kam ukládali téměř samé nespálené nebožtíky?	217
Garnitury hrobových výbav jako ukazatel společenské struktury Keltů	
aneb majetnější a chudí – jako dnes	219
Dějiny keltského osídlení Čech během 4. až počátkem 2. století	
a význam naší keltské civilizace	223
Význam keltské civilizace v České kotlině	228
Kapitola 10	229
Přelud zvaný Keltové	229
Pochybnosti o keltskosti Keltů	230
Keltské Kolumbovo vejce aneb přišli Keltové	
nebo nějaký neznámý lid okolo roku 400 do Čech?	230
Kapitola 11	237
Naleziště	237
Soupis nalezišť keltských hrobů a pohřebišť v Čechách ve 4.–3./2. století př.n.l.	238
Mylná naleziště keltských hrobů	298
Kapitola 12	299
Bibliografie	299
Literatura archeologická	300
Literatura o antropologii	307
Zkratky	308

Kapitola 13	309
Závěr	309
O autorech	310
Poděkování a politování	312
Závěr	312

Rejstříky	313
Jmenný rejstřík	313
Rejstřík lokalit	318
Věcný rejstřík	329